

Pasvalio rajono
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės vidurinė mokykla

Justina Vaitkevičiūtė
11b klasės mokinė

Esė

Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos konkursui

Mokytoja Laima Vaitkevičienė

Joniškėlis
2005

Baubas

– Jei nemiegosi, ateis baubas, – tūlam besivystančiam piliečiui grasindavo mylintys tėveliai. Sakau „grasindavo“, nes dabar pokaičio miegama ne iš *baubobaimiškumo*, o dėl kitų, šiek tiek konkretesnių priežasčių. Tarkim:

- Jei nemiegosi, nenupirksiu naujo kompiuterinio žaidimo.
- ... neleisiu žiūrėti komedijos.
- ... privalėsi išsiplauti galvą ir ausis. Dukart.
- ... eisi į svečius pas tetą Mariją ir penkiolika jos kačių.
- ... ateis karvė.
- ... ateis santechnikas.

Paskutiniai du pavyzdžiai šiek tiek susiję su laiku „grasindavo“, bet apie tai vėliau. Dabar – apie Baubą.

Paklausius naujųjų mylinčių tėvelių, norisi tik skėstelti rankomis ir šopenhaueriškai sušukti: „Baubas mirė!“. Tačiau ar tai tiesa? Štai šis klausimas neramina jaunas beigi maištingas mūsų sielas ir verčia suraukti spuoguotas kaktas. Atsakymų, kaip ir dera, reikia ieškoti internete. Pateikus užklausą žodžiui „baubas“, atsiranda 3370 nuorodų, tuo tarpu „genų inžinerijai“ – tik 187. Tačiau apie genų inžineriją galima paruošti šokią toki mokyklinį projektėlį ir už jį namo mamai parnešti dešimtuką, o apie Baubą... pff. Susidaro toks įspūdis, kad vargšas Baubas tegali gyventi lozunguose, antraštėse beigi išvadose: „Kam naudingas sektofobijos baubas?“, „Moterų baubas...endometriozė“, „Matematika – ne baubas!“, „Importinės vištienos baubas“, „Mokytojas - draugas ar baubas?“, „Dirbtiniai nagai – baubas ar panacėja?“, „Vadinamasis baubas yra ne antstolis, o informacijos neturėjimas, nesidomėjimas, kaip vyksta skolos išieškojimo procesas“. Tik ne palovy, kaip teigia klasikai. Tiesa, rašytoja Hortense Ulrich sukūrė knygėlę vaikams „Baubų vieta palovy“, tačiau joje ne išsprendė Baubo problemą, o iškėlė tik daugiau klausimų ir sukėlė nuobodulio skaitytojams. Už tai (tik neaišku, už pirma ar už antra labiau) susilaukė piktų vai, piktų atsiliepimų iš internautų. Taigi apie Baubą kalba visi, tačiau kas jis – nežinoma niekam.

„Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ lyg ir sukonkretina padūmavusį Baubo paveikslą. Tat yra „baidyklė, šmėkla“. Vadinasi, ne itin simpatiškas padaras. Ir vienišas, nežmoniškai vienišas – dėl šito sutaria visi. Juk jaunųjų piliečių niekas negąsdina penkiaais baubais su kastetais ar beisbolo lazdomis, o vienu vieninteliu Baubu. Beginkliu Baubu. Būtent tai ir suteikia jam spindinčio sakralumo. Kaip kokiai mišų taurei. O gal netgi kaip pačiam Viešpačiui Dievui. Nes Baubas, kaip ir jis, yra vienatinis. Dar labiau – jis nėra vienas Baubas trijuose asmenyse, jis – Baubas ir tiek, ko negalima pasakyti apie Dievo Tėvo, Dievo Sūnaus ir Dievo Šventosios Dvasios korporaciją.

Baubas kenčia savo vienatvėje. Mat jis, priešingai nei anksčiau minėtas asmuo, nepriklauso Aukštosioms Sferoms. Baubas priklauso Paloviui. Ir dėl to, matyt, labai gėdijasi, nes drįsta pasirodyti tik naktį ir tik mažiems, silpniems vaikučiams. Tuo tarpu jauni, žavūs tėveliai už kambario durų ramiai skaito dienos įvykių apžvalgą ir nieko neįtaria apie Baubo buvimą. O jis yra, tikrai yra.

Atskleidžiant jo psichologinį paveikslą, svarbu paminėti, kad Baubas linkęs į maniakinę depresiją. Jos ištakos, manyčiau, taip pat glūdi palovyje. Baubas – romantinio tipo asmenybė, kadangi jo mėgstamiausia erdvė – tamsios, apleistos vietos. Ir pilną mėnulį Baubas myli. O ką jam daugiau mylėt? Baubas neturi nei tėvynės, nei merginos. Ši priežastis ir laisto jo maniakiškų polinkių daigą. Baubas neturi ir automobilio, negali gimto krašto keliais vėžinti tranzuojančių merginų, todėl tenka lankyti vaikučius. Priešingai nei kiti maniakai, Baubas tik ateina. Daugiau nieko. Betgi pats jo atėjimas paženklintas išskirtine žyme, kurios visi taip bijosi. Todėl vaikai paklusniai užmerkia akeles, kad tik jis, Baubas, neatsilankytų žaismingai tapetuotuose jų kambarėliuose. O juk Baubas galėtų ateiti ir pas miegantį, kumštelti į šoną, sakyti: „Ei, kelkis!“ ir pridėti keletą dorovingą ausį draskančių žodelių. Bet jis to nedaro. Taip, ponai, Baubas yra

kultūringas. Ir ne tik. Jei vaikas miega, vadinasi, yra ramus beigi patenkintas šio pasaulio tvarka. O tokie Baubo nedomina. Tik vidinį konfliktą ar pilvelio skausmus išgyvenantys individai, vadinamieji romantikai, gali patirti Baubo apsireikimą. Šitaip jis ieško artimų sielų.

Galbūt ieškotų ir per laikraštį, bet ten reikia nurodyti savo dislokacijos vietą. Retą potencialų bičiulį sudomintų palovis. Primenu, Baubas yra kultūringas ir intymaus nesiūlo. Beje, grįžtant prie jo sakralumo, galima kelti hipotezę, kad to intymaus jam nelabai ir reikia. Angelas sakralus? Sakralus. Belytis? Belytis. O Baubas sakralių daiktų hierarchijoje yra aukščiau už angelus. Jų daug, jis – vienas, ergo, sakralinės vertės koncentracija jame didesnė.

Be to, dažnas pažinčių skyrelis reikalauja ir nuotraukų. Čia užgauname dar vieną Baubo stygą, ji skaudžiai atsiliepia jautrioje jo sieloje ir Baubas, susisukęs dulkėtam palovy, garsiai lieja graudžias ašaras. Baubas yra negražus. Tai – faktas. Aksioma, ant kurios suręsta visa šūdina Baubo egzistencija. Buvo toks filmukas apie jį, kuriame Baubas vaizduotas kaip baisiai gauruotas didžiaakis padaras. Dalis mano pažįstamų po jo nežmoniškai pasipiktino, mat sukurtas vaizdinys, Baubo *imidžas*, neatitiko jų susikurto Baubo paveikslo. Kai kurie teigė, kad Baubas yra panašus į virtą kiaušinį, tik labai didelis. Kiti – kad jis paprasčiausia karvė. Dar kiti – kad kaimynystėje gyvenantis santechnikas. Likusieji tvirtino, kad Baubas – milžiniškas snarglių gumulas. Nuomonių pliuralizmas tokiu atveju neišvengiamas, tačiau aš pati linkusi pasikliauti profesionalais ir manyti, kad Baubas esti gauruotas. Kita vertus, versijos apie karvę bei santechniką gal ir turi tiesos, ypač kai pro juos eini pamėkliškai salomėjiškai žydint obelims pilno mėnulio naktį. Tačiau kiaušinis... Na, linkstame prie itin avangardiško Baubo vaizdinio ar bent jau „Alisos stebuklų šalyje“. Tas nerekomenduotina. Kaip ir anarchiškas teiginys, kad Baubas – elementariausios šnarpšlės išskyros. Bijokit Baubo, žmonės, bijokit!

Baubas – ne pašluostė. Tad jo gaurai yra baisiai nepraktiškas išradimas, mat surenka visas palovio dulkes. Baubas po to labai čiaudi. Snarglėjasi. Kasosi pakinklius ir trina ašarotas akis. Galbūt tik dėl to jis mums ir panašus į romantiką. Tačiau niekas napaneigs, kad sieloje jis – didis poetas. Nes tik poetas gali taip kvilaiti gyventi. Aišku, gali ir kiti, tačiau Baubui palyginimas su poetu, manau, visų mieliausias.

Man pačiai Baubas – slaviškos kultūros produktas. Stačiatikis su hormonų sutrikimais, lėmusiais nenuskutamą šiurkštų jo kailį. Besimeldžiantis Dievui iš ikonų. Popo kaimynas, jaučiantis dvasinį artumą dėl susivėlusios šventos jo barzdos. Žiemą vasarą dėvintis kailinius bei lapių kepurę ir su medkirčiais spygliuočių miške geriantis *arielką*. Gyvenantis tik vidutinėse platumose ir tik kriščiioniškose Europos šalyse. Manau, Baubas mylėjo Gorbačiovą ir tikrai norėjo pačiupinėti dėmę ant praplikusios jo galvos. *Perestroika* turėjo Baubui patikti, mat jį traukia griuvėsiai. O po to viskas susitvarkė, stojo į savo vietas, kaip kad sako patyrę savo vietose sėdintys žmonės, ir Baubas dingo. Gal numirė, gal patraukė į Prancūzijos Rivjerą. Niekas nežino.

Ir tik kartais, matydama Sigitą Gedą, garsiai kalbantį per televizorių, manau – šis tai jau tikrai Baubas. Nes niekas kitas nesugebėtų taip puikiai liūdnei rašyti, užsiželdinti tokią galingą barzdą ir „Šiaurės Atėnuose“ turėti savo skiltį. Taip, Geda nėra žmogus, Geda yra Baubas. Viskas aišku, kur jis dėjosi po *perestroikos* – pakeitė savo materialųjį pavidalą ir įsigijo šunį – tokį paprastą brisių. Vis dėlto Gedos biografija nėra švari, jis egzistavo ir prieš pertvarką. Ir tikrai ne palovyje. Taigi taigi... Nė velnio jis ne Baubas.

Ir tampi tokiu apgailėtinu inkščiančiu bėdžiumi (kaip anksčiau minėtas šuva), nes Baubas tave metė. Dėkui Dievui, tavęs nemetė dėdė, dirbantis baldų fabrike. Jis tau sukėlė lovą, apačioje įtaisė patalynės stalčių, kuris užpildė Baubo paliktą tuštumą. Dabar jame slepi cigaretės bei nešvarias kojines ir tikrai nė trupučio nebeliūdna.

Tik kartais naktį imi būdrauti laukdama gauruoto palovio romantiko. Ak, tas bobiškas sentimentalumas.

Antrinės tikrovės arba nuobodžiau janti panelė muša laiką

– Juste, o kodėl tu rašai?

Gūžteliu pečiais. Reikia ir rašau.

Klausiantysis neatlyžta:

– Ką tau reiškia kūryba?

– Ką tu jauti rašydama?

– Ką nori pasakyti?

– Kaip tu rašai?

Baisiausia, kad nežinau, ką atsakyti. Klausimų vis daugėja ir daugėja. O aš žvelgiu avies akimis ir viliuosi, kad jie kada nors baigsis.

Ypač nemalonu prieš kitus rašančiuosius. Vaikštom po rudenėjantį parką ir žavimės vaizdu. Sakau, kad dažnai čia būnu. Iš karto klausia:

– Čia būdama rašai?

Ne. Čia geriam alų. „Tikt gėda sakyti.“

Girdėjau, kad kai kam kūrybai reikalinga ypatinga atmosfera. Žmonės laukia tamsaus meto. Tada užsidaro kambario duris. Uždega keletą žvakių ir smilkalų lazdele. Klausio lyriškos muzikos.

Man tai atrodo labai žavu. Ir aš taip noriu kurti. Tačiau neišeina. Pusę vienuoliktos suima miegas. Sulūžta durų rankena ir jos niekaip nebeužsidaro. Nerandu žvakių. Nuo smilkalų ima pasiutęs čiaudulys. Mama ima rėkti, kad per garsiai klausausi muzikos.

Taigi laikiu savaitgalio. Ankstyvą popietę įsijungiu personalinį kompiuterį. Atsisėdu (kaip koks Beresnevičius) ir rašau. Ką bepadarysi.

Kai geriau pamąstai, supranti, kad rašymas yra pats nuostabiausias pasiteisinimas. Po pietų mama liepia suplauti indus, o tu sakai:

– Negaliu. Rašysiu.

Ji pati plauna lėkštes, tu ramiai sau žaidi kortomis.

Tas pats galioja, kai teisiniesi draugei, kodėl negali jos palydėti į parduotuvę. Arba atsiprašinėji, kad nerašai laiškų. Tada visi pagarbiai nutyla ir palieka tave vieną su savo ieškojimais. Tėvai dar kartais prideda raštelį: „Pietūs šaldytuve. Pasišildyk“. Tuomet gali daryti, ką nori. Žiūrinėti nuotraukas. Vartyti žurnalus moterims. Gulėti ant kilimo. Lakuotis nagus. Skaityti tarptautinių žodžių žodyną. Tai ypač rekomenduotina, nes rimtas kūrėjas turi kalbėti nesuprantamomis frazėmis. Visa tai ugdo baimingą pagarbą tamstos talentui. Pati gerai atsimenu, kaip būdama aštuntoje klasėje dalyvavau respublikiniame filologų konkurse. Nugirdau žodį „egzistencializmas“. Supratau, kad tai pasakęs yra didis Kūrėjas, ir apsiverkiau. Iš baimės ir gailėsčio sau, nes sudėtingiausia mokėta sąvoka buvo „fotosintezė“. Žodis gražus, bet filologams nereikalingas. Nuo to laiko nors ir jaučiu poreikį mokytis tarptautinių žodžių, tačiau ne visada įstengiu tai daryti, nes žodžiai ilgi ir sunkūs.

Beje, visai neseniai išmokau dvi sąvokas. Kontempliacija ir panacėja.

Pirmoji puikiai nusako būseną, kai prabangiame restorane užsisakai kepsnį ir niekaip negali prisiminti, kur palikai savo piniginę. Kontempliuoji.

Antroji gali pagelbėti „kabinant“ vaikus. Prieini prie kokio ir sakai:

– Labukas. Aš – tavo panacėja.

O jis:

– Labas. Aš Darius.

Taip ir įtvirtini Dievo pasaulyje savo talentą.

Beje, jei jau prabilom apie Dievą...

Labai pavydžiū mūsų Viešpačiui vienatvės. Jei kada jį sutikčiau, tai paprašyčiau langų. Toli nuo gatvės triukšmo. Dulkių. Vakarinių pokalbių apie mergas. Kaimyno cigarečių dūmų. Sniego gniūžčių žiemą. Barbenimo į palangę vasarą. Langų be galo aukštai. Už kurių būtų sunku pasiekti mane.

Įdomu, Viešpaties langai plastikiniai?

Taip. Kitaip juk ir būti negali. Plastiką atsparesnis smūgiams nei stiklas. O ar kada teko girdėti: „Išmušė Dievui langus“?

Ne.

Ergo, jo langai išties plastikiniai.

Jie atveria Dievui vaizdą į begalines rojaus pievas. Kur pilna sterilaus ir krakmolinto slaugių chalataų baltumo. Ganosi Dievo avytės. Karvytės ir jautukai. Kur plevena skaidrios melžėjų sielos.

O Viešpats tikriausiai rymo prie lango ir laukia Paskutinio teismo dienos. Vienintelio nors kiek reikšmingesnio įvykio per visą amžinybę. Tada jis stosis iš savo krėslo, kuris jau seniausiai pakeitė nepatogų ir kietą sostą, ir tars:

– Vaikai mano, tie, kas gyvenimą nugyveno dorai ir teisingai, stokit į dešinę. Visas laikas jums bus pilnas gėrio ir ramybės. O tie, - Dievas pakels balsą ir teatrališkai pagrūmos kumščiu, - kas gyvenote nuodėmėje, stokit į kairę ir kentėkit už savo niekdarystes.

Žinoma, Dievo kalba gali būti ir ilgesnė. Juk jis turi pakankamai laiko pasiruošti. Manau, kad Viešpats ne iškart skelbs nuosprendį. Pirmiausia atsistos ir suners pirštus. Reikšmingai tylės, kol dings minios šurmuly. O tada prabilis:

– Malonu, kad jūsų čia tiek daug susirinko...

Juk skubėti tikrai nėra kur. Be to, visos žmonių kartos žino, ką jis turi pasakyti. Tad labai svarbu kalbėti intriguojančiai ir jokių būdu nesusipainioti. Juk tai tolygu Hamleto monologo skaitymui meninio skaitymo konkurse. Ir jį stebi ne penkių žmonių komisija bei penkiolika kitų dalyvių, o visi kada nors gyvenę žmonės. Vien pagalvojus apie šį faktą, gali pradėti prakaituoti delnai. Ir gana smarkiai.

Aš pati nelaukiu Paskutinio teismo. Ar įsivaizduojat, kokia grūstis tada bus? Žinoma, smagu su draugėmis aptarinėti žmones, tačiau čia ne autobusų stotelė ar teatro foje prieš spektaklį, tad draugės gali pasimesti. O tu gali netyčia įsimaišyti prie jau senokai mirusių. Tarkim, prie Hamurabio arba kokio vienausio Van Gogo.

O kas dėsīs, kai dešinėje prasivers rojaus vartai ir Petras pamos ranka? Bus kaip roko koncerto metu, kai atlikėjas nusivelka prakaituotus marškinėlius ir sviedžia į minią. Laikraščiai po to rašo: „Koncerto metu mirtinai sutrypti septyni paaugliai“. Tačiau juk laikraščių tada nebebus kas leidžia, nes visi redaktoriai ir žurnalistai stovės ten pat, kur ir aš. Vadinas, jei nebebus tų, kurie kalba apie įvykį, tai ir paties įvykio nebebus. Ir gerai. Beprasmiška dar kartą pasimirti per Apokalipsę.

Tikiuosi, manęs Viešpats prievarta nevarys į dešinę. Leis pasirinkti. Ir tada aš pasuksiu į kairę. Ten, kur niekas nenori. Todėl ten tylu ir ramu. Esi absoliučiai vienas.

Sėdėsiu spjaudydama saulėgražas ir užmušinėdama laiką, kuris nustojo bėgti.

Dievas užtrauks užuolaidas.

Kai žmogus pasimiršta ir jo siela nukeliauna Aukštybėsna, klausimas „Ką veikti?“ pasidaro itin aktualus. Žinoma, jei žmogus buvo nedoras ir jo siela pateko į pragarą, šitai nekvaršina galvos. Pragare pomirtinis gyvenimas jau suplanuotas ir prie jo vartų greičiausiai dalina lankstinukus su programa bei rėmėjų sąrašu. Skaistykloje taip pat yra kas veikti. O rojuje? Nieko.

Aš pati viliuosi pakliūsianti į rojų. Nemėgstu karščio ir naftos produktų. Taip pat ir pragariško šurmulio. Rimbų, kuriais plakdamasis turi išpirkti savo nuodėmes. Vadinas, mano vieta ne kur kitur, o rojuje, kuris yra gerai vėdinamas, o jo gyventojai dėvi natūralios medvilnės marškinėlius (gal netgi su šmaikščiais užrašais).

Tačiau dabar esu priversta nuolat svarstyti, ką ten veiksiu. Aišku, galėčiau kalbėtis su iškilųjų personų sielomis, tačiau abejoju, ar jos ten pateks (nebent koks Donelaitis). Taigi tikiuosi, kad ten bus mano mama. Tada aš sekiosiu iš paskos ir klausinėsiu:

– Mama, ką veikt?

Tačiau mama norės kalbėtis su Donelaičiu ir vėl man nieko neišeis. Tad veiklą pradėdau planuoti jau dabar.

Racionaliausia, manyčiau, būtų skaityti knygas. Visų pirma ten esančios kompanijos akyse atrodyčiau solidesnė. Kas žino, galbūt paties Viešpaties Dievo sūnus imtų su manimi sveikintis. Mokėti už bagažo svorį nereikia, tad pasiimčiau daugybę knygų. Visas tas, apie kurias buvo sakyta: „Šitą tai tikrai perskaitysiu!“, tačiau pamiršta tai padaryti. Netgi kai ką iš programinės literatūros. Iš knygų pasidaryčiau krėslą, kuriame sėdėdama skaityčiau meilės romanus ir meiliai šypsočiausi praskrendančių lėktuvų pilotams. Laikui bėgant iš po užpakalio vis traukčiau po knygą ir vėl skaityčiau skaityčiau. Kai nebeliktų ką skaityti, plėščiau iš knygų lapus ir karpýčiau snaiges. Močiau jomis pilotams. Arba padaryčiau meninę instaliaciją. O gal sukurčiau didžiulį laužą ir garsiai baubdama šokinėčiau apie jį. Šitai nusprėsiu vėliau. Dabar reikia rinktis knygas.

O tai padaryti sunku, nes per pastaruosius dešimt-vieniolika metų mano literatūrinis skonis smarkokai kito. Pradžioje buvo raidė K. Kaimynas. Katė. Karalius. Kakas. Vėliau gimė žodis. „Bitininkas“ (pačiai keista, kad nuo tokio sudėtingo pradėjau). Po to – žodžių junginys. „Alė malė,“ – visų pradedančiųjų raktas į literatūrą. Ėmė ryškėti prasmė: „Alė malė miltus“. Atsirado kitos siužetinės linijos: „Vėjas ošė. Alė malė miltus“. O tada reikėjo išmokti himną. Aš neišmokau. Gavau barti. Viešai apsverčiau. Ėmiau vengti patriotinių tekstų.

Vis dėlto kartais susimąstau. Netgi apie Tėvynę. Ypač konferencijose, į kurias kasmet suvažiuoja vis daugiau barzdotų lietuvių. Mini daug datų ir pavardžių. Po kiekvienos linkteliu galvą. Iš pradžių visai nieko. Smagu beigi gera širdy. Tačiau vėliau įskausta kaklas. Imu pykti ant protėvių, kad šie, po velnių, taip smarkiai tą Lietuvą mylėjo.

– Iš dyko buvimo visa tai, - sako man bendraklasis ir toliau ramiai kramto nagus.

Pritariu. Tačiau nagų nekrantau. Mintyse galandu kirvius, kalavijus aštrius ir kapoju barzdas nuo lietuvių smakrų.

Vienas barzdotųjų vis dar dūmoja. Kiti keičiasi mobiliųjų telefonų numeriais. Žiūri į lubas arba laikrodžius. Sėdi užsimerkę. Lyg įsivaizduotų Vytautą Didįjį ant juodo ristūno. Iš tikrųjų įsivaizduoja menkai prisidengusias vaidilutes. Bendraklasiai kramto nagus. Su viltimi žvelgia į barzdotuosius. Datos virsta lopšine.

Sapnuoju šviesą. Iš jos manęs link žengia Beresnevičius. Galvoju, kad dabar labai derėtų pulti ant kelių ir pašlovinti jo didį talentą. Tačiau grindys neplautos. Pasisveikinu ir pakabinu jo palta.

Nesakau, Lietuva man nekliūna. Kartais ji išties būna visai nieko. Ir tie, kas aukojosi jos labai, nieko. Tatai labai gražu iš jų pusės. Barzdoti vyrai – taip pat normalūs žmonės. Vaikšto į tualetą ir keikiasi jo durimis prisivėrę pirštą. Tačiau himno vis dar nemoku.

Nieko, numirsiu – išmoksiu.

Tada padarysiu dar tūstantį įvairiausių dalykų. Tarkim, perskaitysiu visą programinę literatūrą. Jinai – išties labai žavus dalykas, kai pagalvoji. Programinė literatūra yra tarsi euras. Jungia ne tik mane ir suolo draugę. Ne tik mudvi ir du bendraklasius iš kito suolo. Paralelines klases. Mokyklas. Kartas. Netgi lietuvius su švedais. Mūsų nejungia Žemaitė, tačiau eurai ir Hamletas –tikrai.

Jiedu su Faustu man labai panašūs. Ne vien todėl, kad yra vieni žinomiausių pasaulio vyrų. Dar ir dėl to, kad jiems abiemis baisiai nesisekė su moteriškėmis. Hamletas taip negražiai elgėsi su Ofelija, kad ši net išprotėjo. Faustas buvo šiek tiek kultūringesnis, tačiau vis dėlto išmovė paskui Mefistofelį iš kalėjimo, palikdamas vargšę Margaritą laukti savo dienų galo. Kiaulės, ne vyrai.

Žinoma, tai juk klasikiniai herojai. Visi jie tokie. Konfliktiškos, prieštaringos asmenybės. Linkę į nuolatinę savianalizę, kuri greitai perauga į depresiją. Ši – į destruktivų elgesį. Galų gale, į manijas. Hamletas tik ir mąsto, kaip čia suremontuoti „išgverusią gadynę“. Faustas baigia iš proto išsikraustyt besistengdamas pažinti pasaulį. Visa tai trukdo palaikyti gerus santykius su moteriškėmis.

Aišku, situacija galėjo kisti. Ypač Hamletui. Jis – dar jaunas vaikas. Tokiems, kaip žinia, trūksta tolerancijos, atlaidumo, noro ieškoti kompromisų ir kitų panašių dalykų. Ergo, jei princas nebūtų pasimiręs anksčiau laiko, galbūt būtų išaugęs iš spuogų ir nihilizmo amžiaus.

Sunkiau būtų Faustui. Jis – jau senis. Tolerantiškas ir diplomatiškas. Kas iš to? Jis visą gyvenimą čiupinėjo knygas ir nepalietė nė vienos moteriškės. O kai prisiėjo reikalas... Kiaulė.

Beje, apie moteris. Klasikinės mylimosios. Jautrios. Švelnios. Rūpestingos. Atsidavusios šeimai. Nesavarankiškos. Tipinės avelės, reikalaujančios avino, t.y. tikro vyro, globos. Vadinasi, Faustas ir Hamletas yra paprasti patriarchaliniai vyriškiai, kurie geidžia šalia matyti ne normalią moterį, o kažkokią vargšę, su kuria gali daryti, ką nori.

O kas to nenori?

Be to, abiejų aplinka sugadino vyrų smegenines. Hamletas – princas. Taigi gerbiamas ir aukštinamas. Išlepęs. Pragmatiški dalykai jo nejaudino. Suprantama, nes su jais nebuvo reikalo susidurti. Faustas buvo užsiėmęs kilniais užmojais ir spjovė į normalų gyvenimą. Taigi vyrai kompleksuoti, linkę į manijas. Ir jeigu herojus kas nors būtų žmoniškai auklėjęs, jie laimingas būtų padarę ne vieną ir ne dvi moteriškes.

Belieka džiaugtis, kad genetiškai hamletiškumas bei faustiškumas nėra paveldimi.

Tas džiaugsmas jungia žmones.

Taip pat ir neviltis. Skaičiuojant „Altorių šešėly“ puslapius.

Iš dalykų, kurie jungia tik lietuvius, o ne visą ES, man patinka Donelaitis ir Maironis. Su pirmuoju dar tikrai pasišnekėsim. Su Maironiu turbūt ne. Vien dėl mano kaltės. Aš juk ne visada būnu susišukavusi ir pasidažiusi blakstienas, o kartais kalbėdama netgi spjaudausi. Nemanau, kad didžiajam estetui tai patiktų. Tad aš tik nuošaliai kiūtosiu žvelgdama į skaidrios Maironio sielos nugarą. Dūsausiu skaitydama jo lyriką ir pasakosiu Donelaičiui, kaip Maironis giminaičių vaikams liepdavo tepti sviestą. Ne iškabinti peilio galu, o dailiai, lygiai nupjauti gabaliuką. Jeigu jau netyčia iškabina – susimildamas išlygink duobelę. Donelaičiui tai, aišku, atrodys nesąmonė. O man savaime suprantamas dalykas.

Dabar skaitau postmodernizmą. Iš jo sužinojau, kad visi bailiai yra apsišikę. Keista, tačiau kiek pažįstu bailių, nė vienas nesmirdi. Nieko. Kai numirsiu, tikrai išsiaiškinsiu, kaip ten yra iš tiesų. Tačiau pačių postmodernistų neklausiu. Pabandyk tu Parulskio paklaust. Nors jis į rojų turbūt ir neis. O ko jam ten? Eis jis geriau kur nors.

Pastaruoju metu daug svarstau apie A.Mickevičių. Imti anon pusėn jo „Vėlines“ ar ne. Turbūt neimsiu, nes jų herojus iš pasiutimo bando pranokti Viešpatį. O ten tai kai kam gali smarkiai nepatikti. Geriau dar ką iš Parulskio išsimesti.

Labiausiai bijau, kad nepateksiu į rojų. Jei prie jo vartų paklaus, kokias knygas skaitau – niekis. Parodysiu bagažą ir viskas. O jei paklausk ko nors apie mano kūrybą? Kas tada?

Be to, ten turbūt niekas nepamiršo, kaip prieš kokius septynerius metus vienam bičiuliui tikybos vadovėliu sutrenkiau smegenis. Matyt, smarkiai, nes jis po to visai ant manęs nepyko. Tačiau dar ir dabar atsimena.

Sutrenkei smegenis – būk tikra, kad padarei neišdildomą įspūdį.

Tačiau abejoju, ar Viešpats už mano pritenkiantį religingumą paglostys pakaušį. Todėl pradedu ruošti atsakymus į jo klausimus. Nes jei iškart po mirties nepateksiu į rojų, Paskutinio teismo dieną tikrai neturėsiu teisės rinktis, į kurią pusę eiti. Taip prarasiu amžiną ramybę.

Apie tai galvoju važinėdama autobusais. Užmušinėju laiką, kuris pasilieka už autobuso langų kartu su šunimis gatvėje.

Namie kitaip. Čia arba ruošiu pamokas, arba galvoju, kad neturiu ko rengtis.

Kartais rymau prie lango. Bet tik žiemą. Vasarą visi būna puikiai nusiteikę. Moja man ir klausia, ar nepasiilgstu mokyklos. Žiemą skuba į parduotuvę pirkti kiaušinių. Per šalta klausimams, tad vien mojuoja. Pamiršta, kad po kojomis ledas. Pakelia ranką. Nusišypso. Griūna. Visi vienodai. Su šypsena. Tačiau keliasi skirtingai. Priklauso nuo to, ar ėjo į, ar grįžo iš parduotuvės. Po to turim bendrą paslaptį.

Kai gatvėj išjungia šviesas, išjungi kompiuterį.

Internetas atsiveria tarsi bekrastės rojaus pievos. Laigai po puslapius kaip kumeliukas po pievą. Kumelišku žvilgsniu ir kumeliškėjančiu suvokimu. Imi gailėti Viešpaties Dievo, kad šis neturi internetinio ryšio. Tik transcendentinį. O galėtų lankytis pažinčių svetainėse. Susirasti sau

kokią dailią pusamžę damą, su kuria maloniai leistų amžinybę. Ši jam virtų čiobrelių arbatą ir lygintų marškinius. Retkarčiais išpažintų savo meilę. Nes damoms reikia nuoširdaus ir supratingo draugo. O toks yra tik Dievulis.

Ofelija ir Margarita galėtų spjaut ant savo klasikinių herojų ir susirast naujus draugus. Juk Faustas ir Hamletas, ak, kaip atitolę nuo laiko dvasios. Vis dar dėvi kažką panašaus į pėdkelnes. Nieko nenutuokia apie bušido. Neklauso hip-hop'o ar r&b. Nėra matę nė vienos „Žiedų valdovo“ dalies. Greičiausiai anketoje vis dar pildytų grafą apie mėgstamiausią literatūrą.

Vaikinai iš pažinčių svetainės lėtai judina klubus. Merkia akį klasikiniams mylimosioms. Iki pusės nuogi. Raumeningi. Įdege. Nykščiai kelnų kilpose. Jie lėtai sukasi apie savo ašį rodydami, kiek išaugo per vasarą. Intensyviau kraipo užpakalius. Tikri vyrai, galintys padaryti ne vieną moteriškę. Laimingą. Ofelija ir Margarita griebia mobiliuosius telefonus. Ma' juos šunys, tuos klasikos herojus. „Labukas. Gal nori susipažinti? Ofelija“.

Ne tokie nuostabūs vyrai pavydi populiariausiems. Iš nevilties baigia prasigerti. Ir to neslepia. Fotografuojasi su pilnais alaus bokalais. Po to su tuščiais. Kai kurie dar turi vilčių, tad irgi fotografuojasi pusnuogiai. Tačiau yra liesi ir balti. O treninginių kelnų guma tai dar labiau išryškina. Vaikinai nepasiduoda. Fotografuoja savo mašinas. „Golfus“ bei „audines“. Kai kas motociklus. Vienas netgi katiną. Ieškantys draugės rimtai draugystei deda nuotraukas, kuriose veikiantysis asmuo stovi apsikabinęs porą mergikių. Kažkos Aivaras nenori būti identifikuotas, tad fotografuojasi su draugu. Tada vienas. Tada nufotografuoja vieną draugą. Vėl kartu. Tada vėl vienas. Vėl kitas. Abu nelabai šviesios sąmonės. Fone matyti keletas – dvidešimt – alaus butelių. Stipriausio. Beje, Aivaras yra „most active“. Kai prasiblaivo.

Yra dar ir „hoperių“. Šie sėdi kuo plačiau tarsi mėgintų savo išžergtomis kojomis aprėpti visą „margą svieta“. O jei neišeitų, tai „svietas“ gali ateiti ir pats. Svieta taip pat. Vaikinai rankomis rodo kelionės tikslą.

Likusieji fotografuojasi prie gražiausios namų sienos, kambarinių gėlių, personalinio kompiuterio ar kitose lankytinose vietose. Arba deda pasinę nuotrauką. Arba visai nesifotografuoja.

Tas labai nepatinka merginoms. Tačiau į jas tegul žiūri Hamletas. Man nėra ko.

Tiesa, kartais netyčia į jas pažiūriu ir aš. Tačiau visada į tas, kurioms per keturiasdešimt. Moteriškos plačiai šypsosi. Blizga vienas kitas auksinis dantis. Akys išsprogusios. Veidas pamėlynavęs. Mat nedrįsta kvėpuoti, nes iš visų jėgų įtraukusios pilvus. Bet šiaip gana simpatiškos.

Beje, visų išsilavinimas aukštasis. Sprendžiant iš kai kurių teksto detalių, ne humanitarinis. Sprendžiant iš likusių, ne realinis. Iš visumos – ne socialinis. Galų gale, nesvarbu koks. Seniai jos tuos universitetus baigė, tad gal tas mokslas nustipo kaip kokie australopiteikai.

Dauguma moteriškių ieško sekso partnerio. Tačiau savo nuotraukų nepublikuoja. Tos kitos ieško draugų susirašinėjimui, laisvalaikiui kartu, vedyboms ar kitiems menkaverčiams dalykams. Jų anketų nebeskaitau.

Ieškančios sugulovų trykšta seksualine potencija. Grafoje „akių spalva“ rašo: „very sexy“ arba „you will like it“. Kūno sudėjimas irgi „very sexy“. Plaukų spalva „sexy“. Iš tiesų jų akys melsvos kaip ir kiekvienos doros lietuvės. Arba paršelio. Kūno sudėjimas „sexy“ kaip rubensiškų moterų. Arba paršelio. Plaukai seniai žili ir nuolatos dažomi artimiausioje kirpykloje. Arba nedažomi. Kaip šeriai. Paršelio.

Moterys apsiskaičiusios. Apie mėgstamą literatūrą visada sako, kad daug, oi, daug buvo perskaityta. Sunku ką nors ir išskirti. Kitos vardina rusų klasikus, bet apie jas čia nekalbėsime. Tegul ieško draugų susirašinėjimui ir toliau. Mes apie tikras moteris.

Su muzika tas pats.

Filmais irgi.

Ir sportuoja daug. Dalis mėgsta krepšinį. Visos – seksą.

Charakterius apibūdina trumpai. Miela ir nuoširdi. Arba: „You will like it“. Arba: „Sutariamas. Be ypatybių“. Ir teisingai. Kam to charakterio reikia.

Su vyrais, kuriems per keturiasdešimt, tas pats. Tik jie pilvų neįtraukia. Greičiau jau išpučia. Ir sekso partnerę vadina kitaip. Drauge pasimatymams arba meilužė. Kūno sudėjimas dažniausiai atletiškas. Ypač atletiškas yra alaus pilvas. Ir tokį niekam tikusį daiktą kaip charakteris vis dėlto turi.

Bet sportas visų tas pats.

Turbūt mokyklose komjaunuoliams pamiršta paminėti, kad dažna lytinių partnerių kaita padidina riziką užsikrėsti įvairiomis lytinėmis ligomis. O patys nesusipranta.

Neblogas daiktas yra pokalbių svetainės. Ten Dievuliui irgi patiktų. Tik va, kai paklaustų, koks jo vardas, būtų sunkiau. Privalėtų pameluoti.

O aš niekad nemeluojau. Tiesiai šviesiai sakau vardą, amžių ir gyvenamąją vietą. Ir kai paklausia, ar turiu nuotrauką, sakau, kad turiu. Bet nesiūsiu. Taip, geriausiu atveju, išprovokuoju konfliktą. Dažniausiai tylą. Syki vieną patyręs tokios svetainės lankytojas man patarė sakyti, kad neturiu nuotraukos. Taip būsią geriau. Bet aš negaliu meluoti. Todėl su manim ten visi nustojo šnekėtis.

Kol dar šnekėjosi, buvo gerai. Klausdavo:

- Kuo užsiimi laisvalaikiu?
- Autodestrukcija, – sakydavau aš.
- Vaje, kaip įdomu.

Tikrai įdomu. Paklausdavo, ar rūkau. O tada postringaudavo apie tai, koks geras dalykas yra „žolė“. Arba kaip šlykščiai atrodo rūkantys žmonės. Abiem atvejais sakydavau:

– Mhm.

Tada kalbėdavo apie alkoholinius gėrimus.

– Mhm.

Apie mergas.

– Mhm.

Su trimis kartą kalbėjomės apie literatūrą. Bet jie daugiau nesirodė.

Tiesa, su vienu teko bendrauti ir vėliau. Bet jis buvo senas ir labai pyko, kai vadinau jį idiotu.

O kartą užtikau vieną, pokalbių svetainėje ieškančią transcendencijos. Buvo labai baisu su juo kalbėtis, nes vaizdavausi prie kompiuterio sėdintį Viešpatį arba Donskį. Transcendencijos jis, matyt, nerado ir neatsisveikinęs išėjo. Kiaulė.

Tačiau dabar ten su manim niekas nesišneka. Todėl pradėjau bendrauti su vokiečiais. Angliškai. Tas nėra gerai. Kai vienas paklausė, ką reiškia „Eik tu“, atsakiau: „Tu esi visas mano pasaulis“. O ką daryt? Mokykloje moko tik mandagumo frazių.

O gal ir gerai, kad Dievas nesinaudoja internetiniu ryšiu. Nes kai ilgiau panaršai, daraisi piktas. Visi atrodo debilai. Garsiai plūsdamasis eini gulti. Niekaip negali užmigti. Kai pagaliau tai pavyksta, nuskamba žadintuvas. Mokykloje viskas blogai. Kvaili mokytojai. Kvaili mokiniai. Valytojos irgi. Pareini namo. Tėvai kvaili.

Todėl man mama draudžia sėdėti prie kompiuterio. Bet aš apsimetu, kad rašau. Tada nusileidžia. Einu į pažinčių svetainę. Juk reikia naudotis proga. Anapus šito nebeliks. Bus tik Donelaitis ir jogurtas su uogomis bei šokoladu. O gal net tų nebus.

Lieka laukti. Kol numirsiu. Tą ir darau. Mušu laiką, kad šis greičiau judintųsi. Sėdžiu apsikrovusi antrinėmis tikrovėmis ir popierinėmis nosinaitėmis. Laikas vis dar stovi šalia.

Manau, reikėtų nusipirkti saulėgražų. Sėdėti ir spjaudyti kaip tie, stotelėje laukiantys autobuso. Sako, kad šito laikas labai nemėgsta. Ima bėgti. Tačiau šito nemėgstu ir aš. Po to nusilaupo nagų lakas. O negražūs netampa Dievo bičiuliais. Netampa ir negerai. Bet aš stengiuosi. Žinau, kad nesu Ofelija ar Margarita. Bet, Dievas mato, niekam nieko blogo nenoriu. Tik kartais. Netyčia.

Aš labai stengiuosi. Vis dar bandau išsiaiškinti, kodėl rašau. Ką man reiškia kūryba. Ką jaučiu rašydama. Ką noriu pasakyti.

Nuobodžiaujanti dvaro panelė siuvinėdama užmušinėja laiką, kol atvyks josios mylimasis. O aš rašau. Ir nieko nenoriu pasakyti. Ne Švietimo epocha juk.

– Tad, Dieve, jei kaimynas viršuj nepastatė spintos virš mano kompiuterio ir tu mane matai, žinok, šį klausimą būsim priversti praleisti, juk mudu vienas kitą taip puikiai suprantam – aš ir tu gyvenam antrinėse tikrovėse ir mudviems žvėriškai nuobodu, bet tu žinai, kad aš esu, o aš viliuosi, kad tu taip pat, nuo šito mums turėtų būti lengviau, bet tai išsiaiškinsim, kai aš ateisiu, žinoma, jei nenori laukti, gali ateiti ir pats, tik nemanau, kad kitiems tai patiktų, bet Dievo valia, kaip sakoma, suteik man stiprybės perskaityti visą programinę literatūrą, o paskui jau žiūrėsime, ieškosim kitos antrinės tikrovės arba tavęs.

Visos maldos kalbamos vienu sakiniu. Jo negalima gaisinti. Dievas ruošia kalbą Paskutiniojo teismo dienai.

– Tiesa, Dieve, vos nepamiršau... Jei mane girdi, žinok, kad po tavo kalbos pasuksiu į kairę, tad iš anksto pasirūpink, kad ten būtų saulėgražų ir Donelaitis.

Visa kita tepasilieka dešinėje.